

در مطلب پیشین گفته شد که سیاست، ثروت، قدرت و عواملی از این دست را شاید بتوان از علل فاصله گرفتن واقعیت مضامین و موضوعات تصاویر از اصلشان دانست، دستکاری و تغییر در عکس در جهت رعایت اصول مذهبی و یا اهداف سیاسی شاید قدمتی هم‌پایه خود تاریخ عکاسی داشته باشد.

از آنجایی که عکاسی در ابتدای پیدایشش، صنعتی گران و فقط در اختیار سیاستمداران، اشراف و ثروتمندان بود، بسیاری از آن‌ها برای بهتر جلوه دادن خود، عکس‌ها را دستکاری می‌کردند.

عکس لینکلن (چپ) ترکیبی از صورت او با بدن جان کالون (راست) است

شاید یکی از نخستین کسانی که از دستکاری عکس برای بهتر جلوه دادن تصویر خود استفاده کرده، آبراهام لینکلن، رئیس‌جمهوری آمریکا در قرن نوزدهم باشد. یکی از مشهورترین پرتره‌های او در واقع ترکیبی از صورت او با بدن سیاستمداری به نام جان کالون است.

با پیشرفت عکاسی و همه‌گیر شدن آن در قرن بیستم، دستکاری و تغییر عکس هم افزایش یافت و تخصصی‌تر شد، گاه دستکاری و تحریف برخی تصاویر منتشر شده از برخی رسانه‌ها عاملی برای چسبیدن ابروانمان به پیشانی‌مان از شدت حیرت‌زدگی گشت و در پی آن متعاقباً بعد از آگاهی از علت این تحریفات چه بسا دهانمان نیز از تعجب واماند! یکی از این اعمال متعلق به هفته‌نامه "صاپتونگ" است.

در پی انتشار عکسی از باراک اوباما، هیلاری کلینتون و دیگر مقام‌های ارشد آمریکا هنگام دیدن فیلم عملیات حمله به محل زندگی اسامه بن‌لادن، هفته‌نامه‌ای در نیویورک این عکس را با حذف کامل تصویر هیلاری کلینتون و زن دیگری چاپ کرد.

چاپ تصویر دستکاری شده در این هفته‌نامه که متعلق به یهودیان بنیادگرای "حصیدی" مقیم نیویورک است، با توجه به اینکه کاخ سفید هرگونه تغییر و دستکاری در این عکس را ممنوع اعلام کرده بود، با واکنش‌هایی روبه‌رو شد که نهایتاً مسئولان این هفته‌نامه را مجبور به عذرخواهی کرد.

مسئولان این هفته‌نامه که به زبان یدیش (زبان یهودیان اروپایی) چاپ می‌شود، در اطلاعیه‌ای که روز دوشنبه، ۹ مه (۱۹ اردیبهشت) منتشر کرده‌اند، گفته‌اند نباید این عکس را کاملاً چاپ می‌کردند و مراتب "پشیمانی و عذرخواهی" خود را برای کاخ سفید و وزارت امور خارجه فرستادند.

در این اطلاعیه آمده است که از آنجایی که هفته نامه "صایتونگ" عکس هیچ زنی را منتشر نمی‌کند، دبیر عکس این هفته نامه هنگام دیدن نسخه نهایی شماره روز جمعه متوجه ممنوعیت دست بردن در این عکس خاص نشده است. این هفته نامه توضیح داده است که چاپ نکردن عکس زنان خط مشی این هفته نامه است که از سوی شورای روحانیون یهودی تعیین شده است و خوانندگان این نشریه بر این عقیده اند که "زنان باید برای آنچه هستند ستایش شوند و نه برای شکل ظاهری شان".

ناظرین غربی مدت‌هاست که نسبت به عکس‌های منتشره توسط آژانس خبری رسمی آن کشور، به دیده تردید می‌نگرند. آن‌ها بر این باور بودند که در صورت خوش‌بینی هم لااقل می‌توان گفت که عکس‌های منتشره از کیم یونگ ایل دستکاری می‌شود. زمانی شایعه‌ای در مورد رهبر کره پخش شده بود که وی سگته کرده است و آن‌ها برای اثبات این ادعا نگاه موشکافانه‌ای پیدا کرده بودند. برای رد آن، این عکس گرفته‌شده تا وی را به همراه هنگ نظامی نشان دهد.

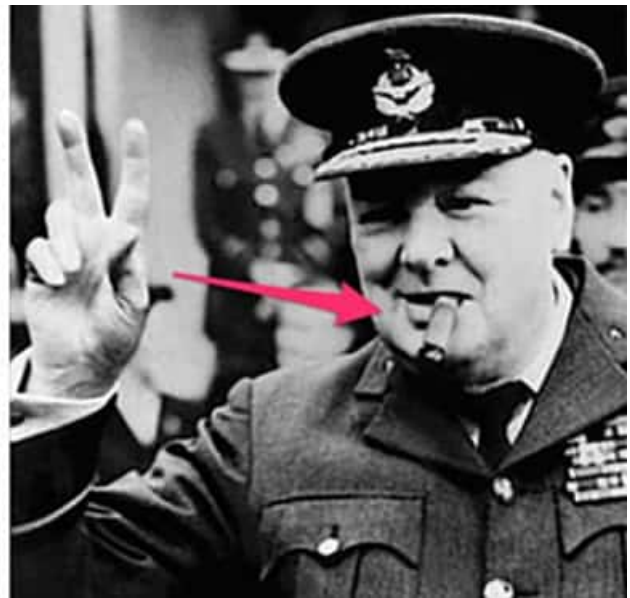
این در حالی است که در این عکس سکویی که پشت کیم قرار دارد با سکویی که زیر پای سربازان قرار دارد متفاوت است و این امر را تداعی می‌کند که کیم بعد از تهیه این عکس به آن اضافه شده است.

روزنامه اسرائیلی "یاند نیمان" عکسی را از کابینه نتانیاو منتشر کرد. در این عکس نخست‌وزیر تازه انتخاب‌شده در سمت چپ عکس کنار شیمون پرز ایستاده است و در سمت راست اعضای دولت جدید نتانیاو ایستاده‌اند. نسخه اصلی عکس که دست‌کاری نشده است نشان داد که این روزنامه دو تن از اعضای کابینه را که زن بودند حذف کرده و آریل آتیاس و موشه کچلون را جایگزین آن‌ها کرده است. در اسرائیل بیشتر روزنامه‌هایی که مخاطبان آن‌ها ارتودکس‌های افراطی یهودی هستند، معتقد هستند که زن در کابینه جایی ندارد.

عکسی از نخست‌وزیر وینستون چرچیل در حالی که سیگار برگی را به دهان دارد موجود است که برای نشان دادن سالم بودن وی، عکس بدون سیگار برگ او در همه‌جا منتشر شده است.

یک فیلم‌ساز نازی در برلین به دیدار هیتلر رهبر حزب نازی رفته بود. علاوه بر او، در گوشه سمت چپ تصویر ایستاده بود برادرش هاینز نیز در عکس حضور داشت و در گوشه سمت راست نیز همسرش الیزا ایستاده بود. در عکس واقعی شخصی که سانسور شده بود کاملاً مشخص است و آن کسی جز ژوزف گوبلز وزیر تبلیغات رایش سوم نیست. البته علت پاک کردن وی از این عکس مشخص نبود اما کمی پس از آن مشخص شد هیتلر به دلیل رابطه وی با یک زن هنرپیشه او را از عکس محو کرده است.

در عکسی دیگر دختری ۱۴ ساله بالای سر جسد جفری میلر دانشجویی که در اعتراضات علیه جنگ ویتنام توسط نیروهای گارد ملی آمریکا کشته شده، در حال شیون است. این عکس توسط جان فیلو که دانشجوی عکاسی بوده، گرفته شده است. این عکس تبدیل به نمادی در دوره ناآرامی‌های آمریکا شد.

با دیدن عکس اصلی، مشخص شد که دستکاری در این تصویر صورت گرفته است. در عکس اصلی تیری که فنس‌های اطراف پارک به آن متصل شده است، بالای سر آن دختر قرار دارد گویی یک میله بزرگ بر سر وی فرورفته است. هنگامی که این عکس در مجله لایف منتشر شد سردبیر تصمیم گرفت آن را از تصویر حذف کند.

ما در طول تاریخ بارها و بارها شاهد اعمال چنین ویرایشات تحریفی‌ای بوده‌ایم و با توجه به کشمکش‌ها و معضلات و ناآرامی‌ها و جنگ و نزاعاتی که سراسر دنیا را در عرصه‌های مختلف فراگرفته‌اند گویا قرار است همچنان شاهد این اعمال باشیم اما نباید متل معروف پنهان نماندن ماه پشت ابر را نادیده گرفت، به هر مقصود و با هر توجیهی هم که این اتفاق بیفتد اما بازهم تحریف یک واقعیت نمی‌تواند برای بشریت و نسل‌های پیش رو قابل قبول باشد.

